

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
lőzsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felölős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 16 K. — Fél évre 8 K. — Negyed évre 4 K

Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földműveseknek és szer-
nyebb javadalmasú hivatalnokoknak évi 12 kor. fél évre 6 kor.
negyed évre 3 kor.

Megjelenik hetenként.

Hódolat a királynak.

A legutóbbi vármegyei közgyűlésnek egyik erősen kiemelkedő, legszebb része *Purgly Sándor* főispán beszéde volt, mellyel a címer és jelvénykérdés rendezésének évszakokra kiható nagy közjogi jelentőségét és nemzeti vívmányát érintette megkapó oktetéssel. Az ő javaslata határozta el a közgyűlés egyhangulag, kitörő lelkesedéssel, hogy a nemzet régi vagyonának teljesítéséért hála-feliratot intz a fejedelemhez.

Itt adjuk a főispán javaslatát bevezető beszédét, a dr. *Szabovlyevits Dusan* vm. főjegyző költői ékes tolvai pomposan megszerkesztett hála-feliratot és ezzel kapcsolatban a miniszterelnökhöz intézett kérésemet:

A főispán a királyhűség és hazafiság érzéséről átható eme szép, szarmyaló gondolatokkal teletített beszéddel tette meg javaslatát:

Dr. Purgly Sándor. A 17 hónap óta dúló háboru számláján nagyon sok szomorú tétel van; de vannak, — nem tagadhatja senkisé, — lélekemelő, nagyszerű, fényes tételek is.

Nemcsak a harc mezéjén küzdő véreink csodás hősiessége, nemcsak az áldozatkészségnek és önzetlenségnek nagyszerű megnyilatkozása, hanem mindenkéül az a megdönthetetlen tény, hogy a nemzet gondolkodásában és érzésében sohasem volt úgy egybeforva koronás királyával, mint most e világháboruban.

A mi jóságos, bölcs, felséges urunk és királyunk számos tanujelét szolgáltatta annak a legmagasabb jóindulatnak, mellyel hű magyar nemzete iránt viseltetik. A nemzettel való együttérzést pedig legjobban dokumentálta azzal, hogy a címerkérdést a kettős monarchia pantásának megfelelően úgy méltóztatott legkegyelmesebben megoldani, hogy a magyar állam önállósága a címerben a történeti hűségnek, a közjogi igazságnak és a nemzet vágyának megfelelően kidomborodjék.

Indítványozom, hogy a vármegye közönsége hódoló felirattal üdvözölje Öfelségét és ezt a feliratot a szokásos alkotmányos uton juttassa a trón legmagasabb számolyához.

Az indítványt hosszan tartó, lelkes éljenzéssel elfoglaltak s ez alapon einöklő főispán kihirdette a következő *határozatot*:

A vármegye közönsége Öfelségéhez hódoló feliratot intz és azt a szokásos alkotmányos uton juttatja a trón számolyához.

A felirat ekként hangzik szóserint:

Felséges Császár és Apostoli Király!
Legkegyelmesebb Urunk!

Mai napon tartott közgyűlésünkön alattvalói hódolattal és büszke örömmel emlékezünk meg Felséged legkegyelmesebb elhatározásáról, mely Felséged hű magyar nemzetét régi óhaján, a címer- és jelvénykérdés — államiságunk kidomborítása mellett való megoldásának megvalósulásához juttatta.

Érezzük, tudjuk, hogy Felséged jóságos atyai szíve velünk dobog: hiszen annak a hűséges ragaszkodásnak, mellyel Felséged fenkölt személye iránt viseltetünk, viszonzásra kellett találnia.

S hogy ime megújult a »vitam et sanguinem pro Rege Nostro« dicsőséges korszaka s véreink patakokban ömlő vére pecsételi meg a dynastia és a nemzet között évszázadok óta fennálló, elváhatatlan kapcsolatot: Felséged fejedelmi bölcsessége, atyai gondossága és jósága ismét megtalálta az utat a nemzet szívé-

hez, jelöl annak, hogy Király és Nemzet érzésben és gondolkodásban most már valóban egybeforott és kitunduló pontjával egy dicsőséges, az egyetértés jegyében megalapozott boldog jövőnek.

Felséges Urunk!

Bács-Bodrog vármegyének mai napon egybegyűlt közönsége alattvalói hódolattal teszi le mélységes hálóját Felséged legmagasabb frónjának zs. molyához s amúdon hagyományos alattvalói hűségét legalázatosabban kifejezésre juttatja, gyermeki ragaszkodással kívánja, hogy a jó Isten áldja, tartsa és óvja meg Felségedet népének öröme és boldogságára.

Kelt Zomborban, Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának 1915. évi december hó 29-én tartott évnegyedes rendes közgyűlésében.

Dr. Szabovlyevits Dusan
főjegyző.

Scultéty Ferenc
alispán.

A felirattal a felség elé juttatása iránt a vármegye alispánja a miniszterelnökhöz kereste meg az alábbi felterjesztésben:

Nagyméltóságú

gróf Tisza István urnak,
valóságos belső titkos tanácsos,
m. kir. miniszterelnök

Budapest.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága a folyó hó 29-én tartott rendkívül látogatott, rendes közgyűlésében elhatározta, hogy Öfelségéhez ábtól az alkalomból, hogy a címerkérdést peritások alapon s a magyar államiság kidomborításával legkegyelmesebben megoldani méltóztatott, hódoló feliratot intz s azt a szokásos alkotmányos uton juttatja a trón magas számolyához.

Múdon a hódoló feliratot felterjeszteni bátorodom tisztelettel kérem, hogy azt a legfelsőbb helyre átszarmaztatni és Öfelségének arról a lekes hangulatáról, melynek közepete a felirat megszületett, kegyesen jelentést tenni méltóztatassék.

Zombor, 1915 december hó 29-én.

Scultéty Ferenc, alispán.

A választójog és a lövészárók.

II.

Nincs szó, mellyel katonáink hősiességét, önfeláldozását, emberfeletti munkabírást méltóképen kifejezni és elismerni tudnánk. Nincs akkora kincs, nem lehet akkora jutalom, mellyel a nemzet e fiat méltóképen megjutalmazni tudhatná. És mégis százszor és százszor mondom és állítom, hogy nem! nem érett még rá a lövészárók hőse csupán a tejesítményekkel a szavazati jogra, azaz a nemzet kormányzására való döntő szerepre. Hogy az elismerést és enegációt is kifejezzem, egy paradoxonnal élek:

Méltó minden harcos a szavazati jogra, de nem mindenik való, nem mindenik érett még rá. Értsük meg jól: nem érett rá! Mert a szavazati jog nem is annyira jog, mint inkább súlyos felelősséggel járó terhes kötelesség.

Fennebb láttuk már, hogy a 20 éves Jancsi gyerek, a legjobb kaszáó, kapáló, hogy fel tudna forgatni a gondjára bizoit család és gazdaság rendjét.

E Jancsi gyerek most ott küzd Montenegró uttalan útján, Tiról égbenyuló sziklás bércein, a görői hídő pokoli tűzében s a végtelen orosz síkság süppedékes ingoványain. Küzd mint orosz-lán bátorsággal; küzd mint félisten lankadatlan erővel, mindenható lelkesedéssel.

De vajjon e nagyságában is jobban megérti most, mi hoz több hasznót az országnak: a közös vagy önálló vámtérlet? Mi nyújt több hitelt: a közös vagy nemzeti bank? A merkantilistáknak vagy a mezőgazdáknak kell e több engedményt

adni? Párisba — Péterváira vagy Berlinbe menjünk szövetséget kötni? Vagy utoljára a békés politika gyarapítja e a nemzeti tekintélyt, vagy az örökös obstrukció? ..

Bzory mondom, hogy egy cseppel sem mert ezekben mélyebb bepillantást magyar véreben rejlő katonai erényeinek érvényesítésével, mint azelőtt, mikor csak táncban vitézkedett.

Ezt oly erős meggyőződéssel hiszem és vallom, hogy aki az ellenzékét állítja, merem mondani, hogy az vagy jóhiszemű tévedésben szenved, vagy arra számít, hogy amit igazságának kétes erejével elérni nem tudott, azt a hozzá nem értő tömeg felkavart szenvedélyeivel reméli bizony megszerezhetni.

Szabadjon hinnünk, hogy a mi ellenzékünk az utóbbra nem számít... A háború kitörésével megmutatta, hogy jobban szereti hazáját, mint gyűlöli ellenségeit. A kérdésben is szabadjon remélni, hogy e hazaszeretet erősebb lesz, mint a hatalom birtoklása utáni vágy.

E meggyőződésre annál sürgősebben ráléphet, mert ime, itt Szerbia szomorú sorsa kegyetlen inó példa számunkra. Bármit és bármennyit vételt a kis ország ellenünk, azt el kell ismerünk, hogy fiai vitéz katonák.

S vajjon ez emberekben rejlő vitézség mélyebb politikai belátásra képesítette — előbb őket? Mi volt ott a háború előtti? Politizált a kucséber, a diák, a komitácsi, a disznóhajásár, a katoná, — politizáltak ott urak, urfiak, válogatott cigánylegények! S az eredmény?

A szerejevói gyilkosság, e rettenő világháború s nemzetüknek, orszaguknak összeroppantása, szétroncsolt romjai.

Graecia hoc uno malo concidit, libartate immoderata. Görögország ettől az egy bajtól ment tönkre: a féktelen szabadságtól.

A multból egy nagy nemzet, itt egy nem közönséges vitézséggel bíró nép szomorú sorsa és péloaja int felénk kiadó tanulságot. Mivel a mi tanulságunkra szolgálnak ezek, éljünk is vele.

Szász Ferenc.

A közélet rendezése.

Zombor, 1916. jan. 4. (*Saját tudósítónktól*.) A kormány az ország majdnem minden részéből feljajduó panaszoknak és jogos kívánalmaknak eleget teendő, a 4299/1915 M. E. sz. rendeletével megállapította a *disznózsírért, szalonáért és sertéshusért* követelhető legmagasabb árakat. Ugyancsak országos kívánalomnak tett a belügyminiszter eleget, midőn 4207/1915. sz. rendeletével az *életszükségleti cikkek* rekvirálási jogát a közigazgatási hatóságokra ruházta.

Mindkét rendelet nagyfontosságú és a közönség érdekeit legérzékenyebben érintő rendelet egyúttal azonban terhes kötelezettségeket is ró a közigazgatási hatóságokra.

Az ezzel kapcsolatos teendők alapos megvitatása, az egyöntetű eljárás biztosítása és a vármegyei lakosság érdekeinek lehető legcélrányosabb megvédése érdekében, vármegyénk alispánja december 30-án d. e. 10 órára értekezletet hívott egybe, meiyen megjelentek az einöklő *Scultéty* alispánon kívüli dr. *Szabovlyevits Dusan* vm. főjegyző, *Jeisel* Henrik vm. tb. főjegyző, mint előadó; a vmegyei gazdasági egyesület képviselőjében *Törley Gyula* egyleti elnök, a szegedi kereskedelmi és iparkamara részéről *Balku Gyula* h. titkár, a vármegye egyes részai képviselőjében a *járásí főszolgabírók*, továbbá *Balku Gyula* gazdasági feüjegyző, *Szabadka* város részéről, a polgármester akadályoztatása folytán *Szalay Mátyás* városi főkapitány, *Ujvidék* város részéről dr. *Marckenkovits Imre* városi főjegyző, *Zombor* részéről dr. *Felér Lőrinc* polgármester, *Tsenka* Kálmán főkapitány és *Popovits Koszta* tb. főjegyző. *Baja* részéről dr. *Hechtl József* főkapitány és *Zenta* részéről *Madary János* főkapitány.

Az értekezlet a szőnyegen levő kérdéseket a legnagyobb körültekintéssel és a miniszteri ren-

delektben lefektetett irányelvek szem előtt tartásával megvitatta, egyöntetű eljárást állapított meg a lakosság életszükségleti cikkekkel méltányos áron való ellátásának biztosíthatása céljából a közigazgatási hatóságok által követendő rekvirálási jog gyakorlása tekintetében s végül megállapította a helyi viszonyok figyelembe vételével a maximális árakat.

Szenttamás a képviselőházban.

Budapest, 1916. jan. 6. (Saját tudósítónktól) A képviselőház január 5-iki ülésén hangzott el Fernbach Károlynak »bácskai dolgok«-ról című interpellációja. Már napokkal előbb élénken tárgyaltak a dolgot, vagyis a »dolgokat.« Mert hiszen az interpelláló elvtársai körében kijelentette, hogy több bácskai dologról akar kérdést intézni a kormányhoz. Egnéhány barátjának meg is mondta, hogy mi mindent akar szóvá tenni. Később azonban megmondta a dolgot; nyilván azért, mert időközben meggyőződött arról, hogy ezeknek a dolgoknak a ténybeli alapja igen laza. A »dolgok«-ból tehát dolog, vagyis »szenttamási eset« lett.

Hogy mennyire alkalmas ez az »eset« interpellációra, azt a vizsgálat adatai fogják megállapítani.

A zentai képviselő ebben az ügyben a következő beszéddel okolta meg interpellációját:

Fernbach Károly: T. képviselőház! Eredetileg nem volt szándékom Bács-Bodrog vármegye csunya dolgait most idehozni, hanem békésebb időkben akartam szépen összegyűjtve előterjeszteni: de oly dolognak jutottam tudomására, amely a megye közönségét nagyon felizgatta. Tisztán akarok látni ezen ügyben. (Halljuk! Halljuk!) Alkalmat akarok adni a t. kormánynak arra hason oda erejével, hogyha tényleg megtörtént ez a dolog, az illetők kellő büntetésüket megkapják.

Talán még így sem hoztam volna a t. ház elé az ügyet, ha a Bács-Bodrogvármegyei Lapok ezen ügygyel nem foglalkoztak volna már. Azt hiszem, az elnök ur meg fogja nekem engedni, hogy a lapból azt a 15 vagy 17 soroskát felolvassam, hogy az ügy teljes hitelesen álljon a ház előtt. (Hallják!) Megjegyzem, hogy a hangmodorral nem azonosítom magamat: egy kissé nagyon erős. De elő kell adnom azt az ügyet úgy, ahogy az meg volt írva. (Halljuk! Halljuk!)

Oda kell vezetnem a t. házat Szenttamás gazdaközségébe, ahol több a gazda a szegény ember, mint a szegény; sajnos, hogy éppen ebben a községben történt meg ez az eset. A közlemény címe elég drasztikus (olvassa): »A szenttamási rákok pimaszkodása. A rác pópa, a postamester, a jegyző ölelkeztek az orosz foglyokkal és éllették a muszka cárt. (Mozgás a bal- és a szélsőbaloldalon.) Felháborító szerb gázságról kaptunk ma megbízható helyről értesítést. Nem teszünk a hallatlan gázsághoz semmi, úgy adjuk szóról szóra, ahogy nekünk megírták. Még november 29-ikén, tehát már két hónapon felül történt, hogy Zagoricza Vékó itteni magyar királyi postamesternél zvecsár volt, — zvecsár annyit jelent, mint házi ünnep, amilyen például a névnap — ahol megjelentek Mucskof Lázár rác pópa, Ivinits Izidor községi jegyző, Manojlovics Markó mérnök és dr. Zagoricza Iván ügyvéd. Éjfél felé járt már az idő, mikor engem a cselédség felkelte, hogy ha akarom látni, hogy a magyar királyi postamester lakásában három orosz fogoly társaságában a fennevezettek hogy élteik az orosz cárt és hadseregét, kövessem őket. 12 órától 3 óráig szemléltem őket, ahogy felkeltem, alsó ruhában, hideg éjszakán. Láttam, hogy dr. Zagoricza és Mucskof pópa az orosz foglyokkal gyakorlatokat végeztek. Ennek befejeztével a pópa két foglyot megölel, boros poharat ad kezükbe és hangosan élteti az orosz cárt és hadseregét, mire az egész társaság helyéről felállva hangosan éljenez, a foglyokkal kocczint és a csár egészségére üríti poharát. Ezt mindjárt másnap az itteni csendőrségnek és a postaigazgatóságnak bejelentettem. A csendőrségnél, a határrendőrségnél ezeket jegyzőkönyvben foglalták, de ennek már két hónapja és még mindig semmi hír. (Felkiáltások a bal- és a szélsőoldalon: Botrány!)

Ugyanezok megírtam ezt az ujvidéki postaigazgatónak, de sem ő, sem az igazgatóság tudomásul sem vette. Mr ezzel egyidejűleg a pétervárad katonai parancsnokságnak is megírtam az esetet.

T. ház! Ez a tényállás. Itt, akárhogy nézünk, bünesekkel állunk szemben. Vagy megtörtént az eset, vagy nem történt meg. Az első esetben bűnhődjenek a vádlottak.

Ha pedig nem bűnösök, bűnhődjenek a vádló. Az illető urat én nem ismerem. Nem tudom, ki tette meg ezt a feljelentést; de azt tudom, hogy Bacs-Bodrog vármegyében nagyon izgatott a hangulat és kíváncsiak az emberek, hogy mi is történik ezzel az esettel. Annál is

inkább kíváncsiak, mert a szereplő egyének, akiknek nevét felolvastam, valamennyien szerb ajku magyar honpolgárok. (Mozgás a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Nagyon jól tudjuk, hogy nálunk a szerbség két politikai pártva van oszolva. Az egyik árnyalat azokhoz csatlakozott, akik Magyarország önállóságáért és függetlenségéért küzdöttek, a másik árnyalat pedig oda csatlakozott, (Felkiáltások balfelől: A hol a hatalom van!) mondjuk úgy, hogy a hol a hatalom van, mindenesetre a mai regimhez. És én az egész ügy felett egy fátyolt látok, és ez a fátyol kezd lepedővé lenni, amely erre az ügyre rá akar borulni, és látom, hogy ezt az ügyet, lassan lassan elhomályosítják. (Mozgás balfelől)

Rakovszky István: Trstyánszkyknak is azért kellett elmennie!

Fernbach Károly: Van ezek között még megyei bizottsági tag is; van köztük, amint felolvastam, jegyző is, aki még ma is működik, van köztük postamester és van pópa is, aki ma is prédikál. Szabadon járnak valamennyien.

T. ház, Szenttamás és az egész alsó Bácska ma hadiállapotban van; ott rögtönítélő bíróság itélkezhetik.

Huszár Károly (sárvári): Hogy lehet Szenttamásra foglyokat vinni?

Fernbach Károly: T. ház! Nem tudom ugyan, hogy így van-e, de az igazsághoz hiven elmondom, amit hallottam. Midőn ez az eset megtörtént, a szolgabíró kiszállt a színhelyére, megvizsgálta az ügyet, amennyire a hatáskörébe tartozik, majd elment a megye központjába és közölte az esetet a kormány bizalmi emberével. Csak úgy hallomából tudom, hogy erről az esetről jelentés tértett. De most hallgat mindenki, semmi sem történik, mert küönben a feljelentő nem szaladgálna fűhöz-fához, hogy ő tudja ezt az esetet bizonyítani; hogy keressék meg őt és ő vallani fog; mert mindeztideig a vádlót sehol ki nem hallgatták. (Felkiáltások a bal- és a szélsőbaloldalon: Hallatlan! Hát ilyenek a viszonyok Bács-Bodrogban?)

Azt hiszem, hogy ezen az oldalon ismerjük a kormány erélyes kezét. Szerencsénk volt hozzá, de ma is büszke vagyok rá, hogy az az erős kéz az én testemhez nyúlt.

Bakonyi Samu: Én nem! (Derűtség.)

Fernbach Péter: »azaz, hogy kibóbt engem, (Derűség a jobboldalon) és hogy én is ezekhez tartozom. De annak az erős kéznek valószínűleg más-á kellett már lennie, ha annak ellenére, hogy már a lapok is megírták, ezt az esetet, nem mer odanyúlni, hanem hagyja ezeket, — akikről magyarul én lehet mondani, mert tény, hogy közönséges hazaférfók — szabadon járnak, és hagyja, hogy hivatalukban maradjanak. Ugy hallom, hogy most esetleg Szerbiába is visznek le egyeseket közülök. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) mert Magyarország kapja meg a Szerbia feletti kormányzást és ezek közül, mivel szerbül tudnak, egy-kettőt esetleg oda visznek. (Mozgás és zaj a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Nem akarom tovább tárgyalni ezt az ügyet, mert, t. ház, csunya dolog ez, és tényleg szegyenlem, hogy az én megyémből ilyen dolgokat kell itt előhoznom. Előadtam a dolgot, és most röviden meginterpellálok a kormányt a következőkben (Halljuk! Halljuk! Olvassa):

1. Van-e tudomása a t. kormánynak arról, hogy az 1915. évi október hó 29-én Szenttamás Zagoricza Vékó m. kir. postamester oltani lakásán Vucskov Lázár görögkeleti lelkész, Ivinits Izidor községi jegyző, Manojlovics Markó mérnök és dr. Zagoricza Iván ügyvéd három orosz fogoly társaságában hangosan éllették és majd az egész éjjelen át ünnepelték az orosz cárt és hadseregét?

2. Van-e tudomása a kormánynak arról, hogy habár ez az eset az oltani csendőrség, a postaigazgatóságnak és a pétervárad katonai parancsnokságnak bejelentett, mindaddig semmiféle megtorló intézkedés nevezettek ellen fogaltna nem vétetett?

3. Van-e tudomása a kormánynak arról, hogy Ivinits Izidor községi jegyző a súlyos vád dacára még mindig gyakorolja községi jegyzői teendőit és e minőségben élén áll Szenttamás község közigazgatásának?

4. Van-e tudomása a kormánynak arról, hogy a bacs-bodrogvármegyei közvélemény nevezetteknek mindaddig való büntetlenségét annak tulajdonítja, hogy nevezettek a vármegyei nemzeti munkapárt oszlopos tagjai? Hajlandó-e intézkedni, hogy ez a bizonyára téves felfogás kellő példaadás által eloszlatassék. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: A miniszterelnök ur válaszolni kíván.

Gr. Tisza István miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Nekem erről az esetről eddig semmi tudomásom nem volt, de minthogy jelen van a házban

ugy t. barátom a belügyminister ur, mint t. barátom az igazságügyminister ur, akik hivatalos uton értesültek már erről az ügyről, röviden válaszolhatok és megadhatom a t. háznak azt a felvilágosítást, hogy ilyenforma eset, amilyen újságközleményben elmondatik, tényleg feljelentett, a nyomozás azonnal megindult, folytatja ezt a nyomozást a határrendőrség, folytatja a királyi ügyész és ez az ügy a maga útján mindenféle felsőbb befolyás nélkül, mindenféle huza-vona nélkül a lehető legrövidebb idő alatt be fog fejezteni.

Amennyiben az eset úgy folyt volna le, ahogy az az újságcikkekben van megírva és amennyiben egyáltalán büntető cselekmény előfordult volna, legyen nyugodt a t. képviselő ur, a kormány a maga részéről azt, amit törvényes hatáskörében tehet, meg fogja tenni, hogy a bűnös elvegye büntetését és biztosíthatom róla, hogy ebben a tekintetben a bűnösökben ilyen vagy amolyan pártállása semmiféle szerepet nem fog játszani. (Helyeslés a jobboldalon.) Addig azonban, amíg ez az ügy, melyben az illetékes tényezők teljes szigorral folytatják a nyomozást, felderítve nincs, úgy gondolom, tartózkodnunk kell az ítéletmondástól egyesek felett, akár a feljelentők, akár az állítólagos bűnösök felett. (Nagy zaj és közbeszólások a baloldalon. Fel kell függeszteni.)

Elnök (csenget): Csendet kérek.

Gr. Tisza István miniszterelnök.

Nagyon különös felfogás (Zaj a baloldalon) és azt hiszem, nem lennének nagyon elragadtatva a köztisztviselői kar tagjai, ha egyszer t. képviselő ur lesz a belügyminister és ezt a felfogást akarja majd megvalósítani, hogy akik ellen vád emeltetik, azt azonnal kell függeszteni. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj a baloldalon.)

Eitner Zsigmond: Novemberben történt.

Gr. Tisza István miniszterelnök:

... nem novemberben, de októberben... (Zaj és felkiáltások a baloldalon: Annál rosszabb!) Nem ismerem az ügyet, de nagyon valószínű, hogy ez a nyomozás annyira nem derített fel terhelő körülményt, hogy a felfüggesztésre nincsen ok, mert ha a nyomozás terhelő körülményeket mutatott volna fel, éppen azon a vidéken és éppen ott, ahol gyorsított eljárás van, azok az urak minden valószínűség szerint azóta már régén ülnének. (Mozgás és zaj a baloldalon.) Én nem akarok most... (Zaj a baloldalon. Halljuk! Halljuk! jobboldalon.) ... nem akarok most az ügy érdemébe beleszólani, ez a legnagyobb inkorrekciónak is volna tőlem, ha beleszólának vagy arról bárminő irányban véleményt mondanék, de éppen abból a tényből, hogy a nyomozás ellenére eddig nem történt semmi, inkább az látszik, hogy a dolognak nagyobb jelentősége nincs. Ismétlem, én csak azt az egyet mondhatom, hogy ha bűnös cselekmény történt, a bűnösök el fogják venni büntetésüket. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Az interpelláló képviselő urat illeti a szó.

Fernbach Károly: T. ház! A miniszterelnök ur választ természetesen tudomásul veszem, mert mint mondotta, szigorú és teljesen pártatlan vizsgálat van folyamatban. Azt, hogy a bíróság vette kezébe az ügyet, nem tudtam, azonban a magyar bíróságban én természetesen teljesen megbízom. (Helyeslés.)

Egy kis szépséghibája azonban ennek a dolognak mégis van. Mint hallottam a fősolgabírói vizsgálat kiderítette, hogy tényleg van valami a dologban, hogy az a társaság együtt volt, látták a foglyokat is ölelgetni. Én szerettem tehát a jegyzőt, aki az egész községnek vezetője, fel kellett volna függeszteni. (Ugy van! a baloldalon) A választ különben tudomásul veszem.

Elnök: Vitának helye nem lévén, felteszem a kérdést, tudomásul veszi-e a t. ház a miniszterelnök urnak az összkormány nevében Fernbach Károly képviselő ur interpellációjára adott választát, igen vagy nem? (Igen!) A ház a választ tudomásul veszi.

Ebben az ügyben föltétlenül megbízható helyről a következő fölvilágosítást kaptuk:

Amikor a kormány hivatalos uton tudomást szerzett a tendenciozusan fölfújott esetről, a belügyminiszter nyomban utasította a vármegye alispánját, hogy az esetet a saját hatáskörében is vizsgálja meg. Az alispán nyomban intézkedett, hogy dr. Balaton Gyula főszolgabíró szálljon ki Szenttamáson s rendelje el a vizsgálatot. Az igazságügyminiszter pedig utasította az újvidéki ügyészséget, hogy ebben az ügyben ejtse meg a nyomozást. Karácsony ügyész rögtön kiutazott Szenttamásra, kihallgatta a megvádolt férfiakat és a jelentkezett tanukat Jóllehet, a vizsgálat napokon át történt, eddig pozitív terhelő adatot kideríteni képes nem volt. Kétségtelenül megvan állapítva, hogy amidőn Hadzsits földbirtokos kissé emelkedett hangulatban Zagoricza postamester házába zenészekről kisorsva belépett s a cigányok bácskai közismert szerb nótát játszottak, az ott tartózkodó Ivánits Izidor községi jegyző rögtön fölállt és eme szavakkal tiltotta be a zenét:

— Minthogy a háboru ideje alatt a szerb zene és nótázás nincsen megengedve, ezennel megtiltom, hogy az én jelenlétemben szerb nótákat játszanak.

A jegyző parancsára a cigányok abba is hagyták a játékot.

Valótlán tehát Fernbach Károly zentai lapjának az az állítása, hogy ebben az ügyben a vizsgálatot többszöri sürgetésre se indították meg.

Hogy Fernbach Károly interpellált, az ellenzéki szempontból érthető. De hogy ebbe a dologba Ivánits Izidor jegyző személyét is ellenszenves színezéssel belevonta, ez már visszatetsző. Mert Fernbachnak, mint volt bács megyei főispánnak tudni kell, hogy épen Ivánits volt mindég az, aki Szenttamás társadalmi életében a magyar fölfogásnak egyengette az útját.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Zombor (Saját tudósítónktól.) Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma hétfőn tartotta dr. Purgly Sándor főispán elnöklésével ezidei első ülést, melyen a hivatal vezetőknél kívül Evetovits János orsz. képviselő és dr. Molnár Karoly voltak jelen.

A tanügyi állapotáról Faragó János kir. tanfelügyelő a következőket jelentette:

A vallás és közoktatásügyi miniszter a nem állami tanítók fizetésének az új iskolai törvények értelmében való kiegészítése céljából az elmúlt hónapban összesen 1200 kor. államségélyt folyósított s az áll. tanítók és ovónők részére 9580 kor. rendkívüli államségélyt utaltványozott.

Jelentem továbbá, hogy a tankerületem területén működő népoktatási tanintézetek növekedései 8244 kg. és 80 zsák szedercesze levelet, a hadban lévő katonák karácsonyi szeretetadományaira 10837 kor. és a harctéren elesett katonák hátramaradt árva részére 1532 K adakoztak.

Ezen fényes számbeli adatok igazolják azt, hogy a vármegye területén működő népoktatási tanintézetek tanerői és tanulói a jelen komoly idők dicős harcosainak haditetteit főük tehetősen méltányolják és azokat szeretet adományaikkal honorálták.

Végül megemlítem, hogy a gyapot pótlására szükséges csalángyűjtés sajnos a kellő eredménnyel nem járt, minek nem a tanulóifjúság volt az oka, mert ebben is eleget tettek volna a hozzájuk intézett szövegnek, de az állandóan kedvezőtlen idő gátolta őket ezen nemes törekvésükben.

A közutak állapotáról. Fuchs István műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője a következő jelentést terjesztette elő.

Az állami és trvh. közutak valamint az azokon levő műtárgyak általában kielégítő állapotban vannak. A piros-újvidéki trvh. közut mintegy 500 fm. hosszu szakasza azonban a magas talajvizek folytán viz alatt áll, a körüötte levő földekkel együtt. Piros község a talajvizek levezetése iránt kísérletet tett ugyan és amennyiben ezen kísérletnek a viznek rövid időn belül való levezetését nem eredményeznék, úgy ezen utszakasz felemelését fogom javaslatba hozni.

Az engedélyezett utépítési munkák közül:

A bács bástóvárosi trvh. közut a lejárók burkolása és a hengerelés kivételével elkészült.

A pincéd verbászi és a szenttamás-turjánadaljai trvh. közutak hátralékos építési munkái a kedvezőtlen időjárás következtében szünetelnek.

Az újvidéki szegedi trvh. közut 25 700—36 700 km. szakaszan alapkö és kavics fuvarozási valamint alapkövezési munkálatok folynak. Az alapkö a lerakással együtt mintegy 75%-ban, a kavicsolás mintegy 50 %-ban készen van.

A közadózás helyzetéről Fodor Mihály kir. pénzügyigazgató eme jelentést tette:

Befolyt 1915 decemberben

Egyenes adóban: Az 1915. évi december hóban befizetett 864654 k 58 f. Az 1914. évi december hóban 1067394 k 95 f. Az elmúlt hóban kevesebb 2022740 k 37 f. Az 1915. évi január hó 1-től december hó végéig befizetett 8975342 k 01 f. A múlt év hason időszakában 9405316 k 95 f. Ez évben kevesebb 429924 k 94 f.

Hadmentességi díjban: 1915. évi december hóban befizetett 8938 k 74 f. Az 1914. évi december hóban 26649 k 46 f. Az elmúlt hóban kevesebb 17710 k 72 f. Az 1915. évi január hó 1-től december végéig befizetett 29784 k 87 f. A múlt év hason időszakában 118417 k 24 f.

Bélyeg és jogilletékben: Az 1915. évi december hóban befizetett 23681 k 43 f. Az 1914. évi december hóban 210961 k. Az elmúlt hóban kevesebb 47179 k 57 f. Az 1915. évi január hó 1-től december hó végéig befizetett 1728802 k 33 f. A múlt év hason időszakában 3272264 k 70 f. Ez évben kevesebb 1543461 k 37 f.

Fogyasztási és italdobban: Az 1915. évi december hóban befizetett 93851 k 20 f. Az 1914. évi december hóban 110030 k 56 f. Az elmúlt hóban kevesebb 16179 k 36 f. Az 1915. évi január 1-től december hó végéig befizetett 117927 k 99 f. A múlt év hason időszakában 1049766 k 10 f. Ez évben kevesebb 230494 k 12 f.

Tanítói nyugdíjban: Az 1915. évi december hóban befizetett 5918 k 33 f. Az 1914. évi december hóban 8893 k 79 f. Az elmúlt hóban kevesebb 2975 k 46 f. Az 1915. évi január hó 1-től december hó végéig befizetett 125830 k 36 f.

Országos betegápolási pótdobban: Az 1915. évi december hóban befizetett 43052 k 61 f. 1914. évi december hóban 53284 k 63 f. Az elmúlt hóban kevesebb 10232 k 02 f. Az 1915. évi január hó 1-től december hó végéig befizetett 374357 k 49 f. A múlt év hason időszakában 375408 k 91 f. Ez évben kevesebb 1111 k 43 f.

A háboru.

— Saját tudósítónktól. —

Kucora. Községünkben az 1914. év őszén a vöröskereszt főnöke 28 taggal alakult meg; ma már 112 tagja van. Elnök Labos Endre gkath. esperesplébános, társelnök Juhász Sándor né. Mindketten fardarhatatlanul teljesnek humánus hivatásukat. A fiók 1914. december hava óta egy 50 ágyas kórházat tart fenn, amelynek eddig mindig volt ápolója. A községben maga a lakosság — kiscsapatok — az első hadikórhosra 87000, a másodikra 320000, a harmadikra 299000 koronát, tehát mindhárom hadikórhosra 600000 koronán felül jegyzelt.

Baja. A felvidéki falvak fölépítésére a polgármester által megindított akció még mindig eredménnyel folyok. Ujabbán özv. Shumacher Frigyesnek 200 kor. adományozott. Eddig 6600 kor. folyt be.

Körtés Községünkben ma nagy lelkesedéssel megakult a bolgár vöröskereszt egyetemes támogatására a helyi bizottság. Elnök leit Tillinger György plébános, pénztáros Klein Teréz tanítónő, gondnok Zettl Antal községi bíró, jegyző Lachovits Lajos községi jegyző. Az előjelből illetve a nemes akció szép sikert fog eredményezni.

Szabadka. A helybeli 86. háziezrednek a harctéren levő katonái vak bajtársaik részére 3630 koronát gyűjtöttek s az összeget kiosztás végett Bíró polgármesternek küldték. A 6 os honvédek pedig a rokkant katonáknak 360 koronát küldtek. A polgármester erről elismerő szavak kíséretében jelentést tett a közgyűlésnek. Szabadka városa a hadsegélyző hivatalnak tízezer koronát küldött a katonák részére karácsonyi ajándékként.

Topolya. Radó Béla helybeli szinigazgató az itteni kórhosban levő sebesült katonáknak minden este 20 szabadjegyet bocsát rendelkezésre. A derék igazgatónak ez a szép cselekedete mindenütt jó benyomást tesz.

Az egyházi zene Zomborban.

Zombor, 1916. jan. 11. (Saját tudósítónktól.) Néhány hónapja, hogy Zomborban egy kicsiny, de lelkes gárda feladatává tűzte ki magának az egyházi zene kultiválását. Nagyban elősegítette törekvésüket az a körülmény, hogy a 23 ik dyalozegred jelenleg Zomborban állomásozó zenekarának kiváló karnagyát Szegő Sándort, — az országosan előnyösen ismert zeneszerzőt is sikerült céljuknak megnyerni. Ő toborozta össze a város legkiválóbb énekesnőit és énekeseit, kik vezetése alatt — alig néhány próba után a plébánia templomban a nyilvánosság elé lépve, valósággal ámulatba ejtették a város intelligens — a nemesebb zene iránt egyébként nem nagyon lelkesülő — közönségét. Mert szűgyenkezve bár, de be kell vallanunk, hogy Zombor város a zenei kultúra terén a vidéki városok között talán az utolsó helyek egyikét foglalja el, dacára annak, hogy viszont kevés vidéki város van, hol annyi magánházból volna zongora, mint ép Zomborban. Itt — tisztelet a kevés kivételnek — a tanulás a zenei intelligencia, néhány új keringő, néhány kuplé, divatba levő orfeumi nóták, betanulásáig terjed.

Néhány lelkes és vérbeli muzsikussal éveken át fáradozott, agítált s minden alkalmat felhasználta, hogy a közönséget a magasabb zene iránti érzékeltetésből kiragadja, azonban fáradozásukat elenyésző csekély siker koronázta. Mégis mintha a közel múltban zenei téren némi előnyös változás volna tapasztalható s mintha az intelligencia zenei nemifördömségéből engedne.

Merjük állítani, hogy ez az örvendetes jelenség is a háboru egyik következménye. Ugyanis a háboru kitörése után a háziezred zenekarát Zomborba vezényelték. Természetes, hogy ez nagyot lendített a jelzett törekvésen. Fokozta az eredményt az is, hogy a zenekar agilis és fardarhatatlan karnagya, Szegő Sándor mindent felhasználta, hogy a közönséget a nemesebb zenének megnyerje, azt vele megkedveltesse. Oly hangversenyeket rendezett, melyeknek műsora és az egyes számoknak vezetése mellett kivitt a legkényesebb zenekedvelőt is a legteljesebb mértékben kielégíthették s a melyek fővárosi hangversenyekkel egy színvonalon állottak. Alig múlt el egy éve annak, hogy a zenekar Zomborban van s a város közönsége — felhagyva közönségségével — kapva-kap minden alkalmon, midőn magasabb zenei élvezetben lehet része.

A fokozódó érdeklődés különösen s már több alkalommal a plébánia templomban tartott zenés misék iránt mutatkozott. Az a lelkes kis gárda, mely az egyházi zene kultiválását tűzte ki feladatává, büszkén tekinthet vissza eddigi működésére. Örömmel látjuk, hogy a zenés misék minden alkalommal zsufolásig megtöltik a plébánia templomát átjatos hívőkkel. De az érdeklődést különösen az mutatja, hogy a kizárólag intelligens hallgatók egy tekintélyes részét a nem római katólikus vallásúak adják. Az elért siker országnrésze természetesen az ének és zenekart vezénylő karnagyot illeti, ki előzékeny modorával a város legkiválóbb énekeseit gyűjtötte maga köré. Így a többi között énekelnek Szegő Sándorné, Trischler Gyuláné, Tussay Gaborné, Krump Anna, dr. Kiss Györgyné, dr. Németh Aiturné, Glasser Sári urhőgyek, továbbá Czifusz Karoly, Marschall Béla, Staudacher József, Jánbor Béla, dr. Szekei Károly, Inhof József. Valamennyi a város köztismeret sorsát. Eisenberg Albert a moszkvai csász. opera tagja, ki mint hadifogoly Zomborban van, szinten állandóan részt vesz az énekkarban.

Ugyancsak a karmester nagy szaktudásának és fardadságát nem ismerő buzgalmának tudható be, hogy az egyházi zene legkiválóbb mesterének műveit volt alkalmunk a legökéletesebb előadásban élvezheln. Előadták eddig Demény üenepi miséjét, Beliczay F dur, Bethoven C dur, Vavrinetz karácsonyi misét és Cherubini világ-hi ü rekviemjét.

Szinte félve gondolunk reá, hogy a háboru lezajlásával háziezredünk zenekarát eselleg elvezényelik Zomborból s ezáltal az oly szépen föllendült zenei élet ismét visszaesnék előző kö-zömbös, lanyha állapotába. Pedig a zenekar — alig egy évi Zomborban tartózkodása alatt óriási lépésekkel vitte közönségünket a zenekultus legnemesebb és legszebb útján fokról fokra előre.

Azt hisszük, hogy nem időszerűtlen és korai, ha már most ramutatunk eme örvendetes jelenségre s nem kell különösen kiemelnünk, hogy mit jelent a zenekarnak Zomborban maradása zenekultus szempontjából s ép ezért hisszük, hogy Zombor város intéző körei minden alkalmat felhasználjanak s a szükséges lépéseket bizonyára még idejében meg fogják tenni oly irányban, hogy a háziezred zenekarát a város véglegesen megkaphassa.

A. L.

A sertésárak legmagasabb árának megállapítása.

A magyar királyi belügyminiszterium 4291/1915. M. E. számú rendelete alapján a disznózsírért, szalonnáért és sertéshusért, valamint a füstölt, sózott szalonnafélék és a sertéshuskészítményekért követelhető és a Bács-Bodrog vármegye területére megállapított legmagasabb árak:

Olvasztott disznózsír nagyban 1915. dec. 16-tól 1916. jan. 16-ig métermázsánként 700 k, 1916. január 16-tól február 15-ig métermázsánként 650 k, 1916. február 16-tól március 15-ig métermázsánként 600 k. Kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 7 k, 1916. január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 6-50 k, 1916. február 16-tól március 15-ig kilogrammonként 6 korona.

Háj és egyéb olvasztott nyers disznózsír nagyban 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig métermázsánként 660 k, 1916. január 16-tól február 15-ig métermázsánként 610 k, 1916. február 16-tól március 15-ig métermázsánként 560 k. Kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 6-60 k, 1916. január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 6-10 k, 1916. február 16-tól március 15-ig kilogrammonként 5-60 korona.

Friss nyers szalonna nagyban 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig métermázsánként 620 k, 1916. január 16-tól február 15-ig métermázsánként 590 k, 1916. február 16-tól március 15-ig métermázsánként 540 k. Kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 6-20 k, 1916. január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 5-90 k, 1916. február 16-tól március 15-ig kilogrammonként 5-40 korona.

Friss sertéshus szalonnával, félserítésenként nagyban 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig métermázsánként 420 k, 1916. január 16-tól február 15-ig métermázsánként 360 k, 1916. február 16-tól március 15-ig métermázsánként 320 k. Kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 4-40 k, 1916. január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 3-30 k, 1916. február 16-tól március 15-ig kilogrammonként 3-60 korona.

Friss sertéshus szalonna nélkül kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 3-40 k, 1916. január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 2-80 k, 1916. február 16-tól március 15-ig kilogrammonként 2-70 korona.

Elkészített (sózott, füstölt, abált) szalonna 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig métermázsánként 600 k, 1916. január 16-tól február 15-ig métermázsánként 550 k, 1916. február 16-tól március 15-ig métermázsánként 500 k. Kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 6-50 k, 1916. január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 6 k, 1916. február 16-tól március 15-ig kilogrammonként 5-50 kor.

Hurkafélék, svari nagyban 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig métermázsánként 300 k, 1916. január 16-tól február 15-ig métermázsánként 280 k, 1916. február 16-tól március 15-ig métermázsánként 260 k. Kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 3-20 k, 1916. január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 3 k, 1916. február 16-tól március 15-ig kilogrammonként 2-80 korona.

Kolbász nagyban 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig métermázsánként 400 k, 1916. január 16-tól február 15-ig métermázsánként 360 k, 1916. február 16-tól március 15-ig métermázsánként 320 k. Kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 4-20 k, 1916. január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 3-80 k, 1916. február 16-tól március 15-ig kilogrammonként 3-40 korona.

Karaj 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig métermázsánként 380 k, 1916. január 16-tól február 15-ig métermázsánként 360 k, 1916. február 16-tól március 15-ig métermázsánként 340 k. Kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 4 k, 1916. január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 3-80 k, 1916. február 16-tól március 15-ig kilogrammonként 3-60 korona.

Nyak, sódarhus nagyban 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig métermázsákban 380 k, 1916. január 16-tól február 15-ig métermázsákban 360 k, 1916. február 16-tól március 15-ig métermázsákban 340 k. Kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 4 k, 1916. január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 3-80 k, 1916. február 16-tól március 15-ig kilogrammonként 3-60 korona.

Bordás nagyban 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig métermázsákban 300 k, 1916. január 16-tól február 15-ig métermázsákban 280 k, február 16-tól március 15-ig métermázsákban 290 k. Kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 3-40 k, január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 3 k, február 16-tól március 15-ig 2-80 korona.

Kocsonya kicsinyben 1915. december 16-tól 1916. január 15-ig kilogrammonként 2 k, január 16-tól február 15-ig kilogrammonként 1-80 k, február 16-tól március 15-ig kgként 1-60 kor.

A sertésárak legmagasabb árának megállapítására vonatkozó fenti kimutatást közlöm azal, hogy a magyar szent korona országainak egész területére megállapított és abban 1—3. folyószám alatt kiütemezett és már múlt évi december 15-ike előtt közzétett árakat a most megállapított és a kimutató 4—12. folyószám alatti árakkal együtt tegyék a legkiterjedtebb módon közzé azon figyelemzettel, hogy az, aki a megállapított áraknál drágábban elad vagy vesz, kihágást követ el és 2 hónapig terjedő elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Zombor, 1916. évi január hó 3-án.

Scultéty Ferenc, alispán.

HIREK.

A képviselőházból.

E hét első napjaiban a »Pénzügyi Központ«-ról szóló javaslatot tárgyalták. Hétfőn *Jaczkó, Ugron, Sággy* ellenzékiek és *Hoványi Géza* munkapári beszéltek. Nagy érdeklődéssel hallgatták Ugron és Hoványi feltevéseit, akik új szempontokat vittek a vitába.

Kedden *Szabó István* földmivesképviselő szolt a javaslatához. A kisgazdák nézőpontjából bírálta a szerinte hibás rendelkezéseket. A képviselők egyideig figyelemmel hallgatták, de aztán a folyosóra vonultak, ahol a harcászati eredményekről, különösen a török sikerekről folytattak eszmecsereket.

A bácskai csoportban persze megyebeli dolgok is szóba kerültek. Némelyek keresték báró *Vojnits* Istvánt, hogy egyről-másról neki is tegyenek jelentést, de a vezér e napon nem mutatkozott.

Szutrély Lipót, ki az előző este jött föl Budapestre, nem szívesen hallotta, hogy a Ház ülései szerdától kezdve ismét szünetelni fognak. Tartózkodását az egész hétre tervezte, s úgy is rendezkedett be, s ime az intéző körök halomra döntenek tervezetét. No de nyomban vizsgáztalódott azzal, hogy legalább több ideje marad a Budapesten tartózkodó családja számára.

Evetovits János a rémület hatásától lassan szabadulva, szenzációs esetet beszélt el, Pannoniabeli szobájának tőszomszédságában, épen, midőn e reggel a Házba igyekezett, erős dörrenés hallatszott. A bezárt ajtót betörték s behatoltak a szobába, ahol egy órnagy vértől borítva feküdt élettelenül. Hogy mi kergette az öngyilkosságba, még nem tudták megállapítani.

Janiga János szabadkai kollegáját, *Vojnits* Sándor bárót kereste, de mert nem akadt rá *Szutrély Lipót*ot, *Dungyerszky* Bogdánt és *Hammerstein* Richárdot vette közre s mesélt nekik érdekes utazási élményeket.

Egy másik csoportban *Zákó Milán* tartotta szíval képviselőtársait, köztük báró *Podmaniczky* Endrét, ki hosszas betegségéből most épült föl.

A karzatok szokatlanul üresek voltak. A főrendiek karzatán is csakis *Latinovits* Frigyes ült. *Szabó István* fejtevéseit hallgatta nagy érdeklődéssel. Van oka, hogy a pénzügyi dolgok fölötti eszmecsere figyelemmel kísérje; mert nem egy bácsmegyei pénzügyi helyzetben vannak nagyobb betétei. Később *Endre* fia, a miniszterelnök titkára kereste föl.

A délutáni órákban érkezett meg dr. *Szlezák* Lajos, akit híves szeretettel fogtak közre.

Honvág.

Bécs, 1915. dec. 27.

Kis lak áll a nagy Duna mentében,
Oh mily drága e lakocskám nekem!
Könnyben uszok két szemem pillája,
Valahányszor emlékszem reája!

Petőfinék e remekművecskéje jutott eszembe, midőn ez év (1915) szeptember hó 14-én este a kalocsai hajóállomáson főlészlitem, hogy édes szüleimet egy napra láthassam. Ugyancsak

a hajóra szállt fel velem igen sok Kalocsa környékbeli magyar huszár, hogy Pécssett főlészelve édes magyar hazánk védelmére keljenek. Megható volt a bucsuzás a nagy Duna mentében. Édes kis gyermekek siránkozása, jó asszonyok könyvezése és édes apák bucsú csókjai s édes viszontlátásra biztató szavai volt az a megható jelenet, a mely engem is a könnyekig meghatott...

Azóta, tudom sokan e hősök közül messzemenesse vannak kedves övéiktől és szíveikben bizonyosan nem egyszer sóhajtának fel: Szülőföldem szép határa megláttak e valahára... És ha az ember szívében nem is volna olyan kioltatlan vágy beírva, mely őt hazájához, édes szeretteihez fűzi, a karácsony est bizonyára megteremtette eleüzdhetetlen érzelmeiket lelkükben. Az elhagyatott betlehemi barlang, az egyszerű jászoly, az isteni kised önkénytelenül is föléb-reszlik bennünk azokat a legnagyobb örömeinket, amelyek valaha csak a világnak adáltak. Azon örömet a melyt 1915 év előtt a mennyi követ között le először e siralom völgyébe a midőn dicsőségű és békességről zengedezett. Ezen örömet csak a messze idegenben érezzük igazán, de otthon érezzük valójában.

Ezen érzelmeiket én sem bírtam eltitkolni a midőn idegenben a karácsonyi ünnepélyeken a karácsonyok előtt állva most már másodszer szóltam jó katonáimhoz ez alkalommal. — Ó mennyi édes emléket állít elmém elé az isteni szeretetnek e megható szimboluma! Ó mily szép volt édes anyáknál lenni a karácsony fánál akkor, a mikor még nem tudtuk mi az aggodás, gond, bánat és szenvedés. És most egészen máskép van ez. Rejtlenes világháború borzasztó vérontás, aggodalom, szenvedés, bánat és sok igen sok köny... Emellett karácsonyfa szépen földsítve égő gyertyákkal sok szép ajándékkal. Isteni szeretet és megis emberi gyűlölet. — Azok a most oly szomorúan égő gyertya lángok honvágyat, anyai békességet ébresztertek fel lelkünkben, de nem szeretet a nemzetek szívében. — Az éjbe bevilágító mécsecskék elvitték a mi gondolatunkat messze messze... Oda a hol drága magyar anyáink kis otthonukban elhagyatva könnyező szemekkel voltak kénytelenek a karácsony estét eltölteni. Oda, a hol a gyermekek, — a szegény árva — jó apák nélkül azt az édes kérdést intézik az anyai szívhez: »Hat nem jön már többé vissza édes apuka a kis Jézushoz... Oda, ahol az egymást szerető testvérek nem lájják egymást viszont soha... Oda a hol a szorgoskodó menyasszony nem fogja többé e szent estén jobbját nyújtani szeretett vőlegényének... Oda abba a drága lakocskába, a melyről annyi rabságba került édes magyar testvérünk bánatosan énekel:

... könnyben uszok két szemem pillája,
Valahányszor emlékszem reája!..

Rudnyánszkyknak van egy ideillő költeménye. »Honvág« a címe. — Magyar munkas Amerikába megy, ott dolgozik a bánya mélyében. Gazdaság heiyet halalos betegséget szerez. Lázás álmaiban haza indul szép Magyarországra. Már-már otthon érzi magát. Ahogy megcsapja a hazának szelője, utvilági boldogság ömlik el egész valóján. Fő emekedik agyán, karját magasan lengtetve éltei hazáját. Vissza hanyatlik. Meghal. — Be sokszor gondolok most e költeményre, mert tudom, hogy igaz annak mindeu betűje, mert eszembe jut, hogy hány meg hány testvérünk van most messze idegen rabságban, a kiknek első örömük is csak a ómban jut ki és a kiknek ez az első boldog órájuk egyszersmind utolsó is.

Kórházamban van most, mint rokkant báró W... n 11-es magyar huszárkapitány, ki orosz fogságból jött haza. Ó mondotta nekem: A mi ha alos beteg foglyainknak utolsó óráját megkeseríti, éppen az a gondolat, hogy nem a hazának földjében fognak muló poraik nyugodni. Ó beszélte el mily érzékeny volt a bucsuzás az oitani magyar foglyoktól, akiknek csak alkalmuk volt még egy tisztelő kézzorítást adni. Valamennyi üdvöt küld, valamennyi át van halva a magyar szabadság hősnéek szellemétől, ki ily szépen tudta ez érzelmeiket leírni:

Szép hazámba ismerősök mennek,
Jó anyámnak tőlük mit üzennek?
Szóljatok be, földiek, ha léssen,
Utazástok háza közelében...

Egy itteni karácsonyi képkiállításon láttam egy művészi festményt, a mely figyelemmet leginkább lekötötte. »Iphigenia honvágyát« festi rajta a művész. — Ifju hajdon korának legszebb éveiben, a mikor a szív még oly fogékony, mikor a szülők és testvérek meleg szeretetét még nem tudja felejtani, ott ül idegen országban Iphigenia a tengerparton hön óhajva viszontlátmi kedves hazáját, Görögországot. A benső vágyódás övéhez, könnyeket fakasztva csillogó szemében. Bánatos tekintete mélyen elmereng a ködös lát-határon a hol csak felhők és a tenger hullámai csabdossák egymást.

Goethe Iphigeniát honvágyában így szólaltatja meg bánatos hangon:

... lelkeim itt megszokni még se tud.
Sok éve már, hogy felsőbb végezet
itt rejtget.

De még ma is csak idegen vagyok.
Ó, mert a tenger elzár kedvesimtől,
És gyakran állok naphosszat a parton
Görög hazámat lelkeimmel keresve;
És sóhajomra zúgó habmora!
Csak tompa hangokat hoz válaszul.
Jaj annak, aki testvértől, szülőktől
Távol magányban él! Elmarja bűja
A már-már biztos üdvöt ajkától;
El-elcsapongnak gondolatjai
Az atya csarnokába, hol a nap
Először tárta föl neki égét,
Testvé ekül hol jöttava mind szorosban
Fonódtak össze gyöngéd kötelékekkel;

Adj engem is meg kedvesimnek egyszer
S ki a haláltól meg mentél, ó ments meg
Ez élettől itt, második haláltól.

Ez az a honvág, a melytől ezer meg ezer
szem könnyezik nevünkért. Ez az a benső érzés
amelyből szerb fogságba került honfitársaink
átharva oly sokszor reánk gondolnak. Ez az a
honvág, a mely hozzánk fűzi őket akkor is,
ha hegysziklák és tenger hullámok választanak
el bennünket. Ez az az érzés, a mely ajkukra
adja a kölönök szavait, melyeket csak a tavaszi
madárdal hozhat meg drága üzeneként édes
anyjuknak:

Mondjátok, hogy könnyeit ne öntse,
Mert fiának kedvez a szerencse —
Ó, ha tudná, mily nyomorban élek
Megrepedne a szíve szegénynek.

Ezt a honvágyat hozta magával K. I. s... i
magyar baka épen karácsony szent estéjén az
olasz harctérről a midőn kórházunkba az inspek-
cios autó törött lábbal és bekötözött fejfel letette.
— Szólgálatban levő orvossal együtt töltöttem
az estét a kórházban így varva a sebesülteket.
Sorjában mindegyikkel beszélgettem. Kérdéses
honfitársam csak magyarul tudott. Nagyon meg-
örült, hogy magyar választ kapott tőlem, örült
hogy már itt van a császár városban. Erős a
reménye, hogy nemsokára viszontláthatja kedves
övéit, feleségét és kisgyermekét... Ó is azzal
vált el szeretettől: Istén áldjon... nemsokára
viszontlátjuk egymást.

Megdöbbenve olvasom kisérő iratát, a me-
lyen ez áll németül. »Alsójobb lábtörés, mindkét
szeme világára vak. Ez utóbbi a megfelelő kór-
házban óvatosan tudtul adandó a páciensnek.
— Minthogy a mi kórházunk az ő számára nem
kompetens, tovább vitetjük. — Szegény még
nem tudja hogy vak. — Az édes viszontlátás
örömei minden fájdalmát enyhítik... Hisz a kettő
egy. A honvág fájdalom és a szenvedés nem
más mint vágyódás valami jobb után, az örök
béke hazájába való vágyódás, a hol az ő számára
is lesz édes viszontlátás, mint a költő is szépen
véli:

»Und der's der kleinen Schwalbe sagt:
Es blüht daheim der Flieder,
Gib uns ein Ahnen unversagt:
Wir haben bald uns wieder!»

»Magadért teremtettél, ó Uram és nyugha-
talan a mi szívünk a míg benned meg nem
nyugszunk», mondja szent Agoston.
Ez az igazi honvág!

Berger Antal,
tábori lelkész.

Tisztelettel kérjük ama előfizetőin-
ket, akik a lapdíjat még be nem küldték,
hogy azt *mielőbb* hozzánk juttassák.

Horthy Miklós újabb kitüntetése. A
király nagybányái Horthy Miklós sorhajókapitány-
nak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és
eredményes magatartása elismerésül a *Lipót-
rend hadtűkíményes lovagkeresztjével* adományozta.
Horthy Miklósnak a háború alatt ez már a harm-
adik kitüntetése.

A vármegye tisztikara az alispánnál.
Az újév alkalmából a vármegye tisztikara dr.
Szabovlyevits Dusan főjegyző vezetésével tiszte-
gett Schulltety Ferenc alispánnál. A tisztikar
érzelmeit a főjegyző a tőle megszokott ékesszó-
lással fejezte ki.

**Báró Hammerstein Richárd dísztag-
sága.** A *katymári polgári casino* a napokban
tartott közgyűlésen báró Hammerstein Richárd
orsz. képviselőt nagy lelkesedéssel, egyhangulag
— mint levelezőnk írja — dísztaggá választotta.

Távozó főszolgabírák. Baky Elek ujvi-
déli és Krúdy Géza szabályai helyettes főszolga-
bírák, akik a háború alatt megfeszített ügybuzgó-
sággal vezették hivatalukat, elfoglalták régi árva-
széki ülnöki állásukat.

Szabadkai honvédek kitüntetése. A
király dr. Ladányi Jenő, Schulman Imre, Vukov
Béla, Fischl Ferenc, Valentin O tó, Wolter Má-
tyás, Erős Hugó, Reiner O tó, Göntzl Bertalan,
Lévay Ferenc, Gombos Béla, Röhrig Dániel,
Nagyirók Béla, Kunszabó Ferenc, Radó Dezső,
Budanovics Béla, Lehaft Gyula és Morberger
Ede ő. honvédegyezredbeli zászlósokat, illetve
hadapródokat, továbbá Markovich Gábor Miklós,
Voczasek Lajos, Tószeghy Szilárd, Frankl Vil-
mos Ármin és Nagy István 4. honvédegyezred-
beli tiszjelölteket tartalékos hadnaggyá lép-
tette elő. — Lang Péter ő. honvédegyezredbeli tar-
talékos hadapródot tartalékos zászlóssá és
Szentpétery Lajos népfőlkelő hadapródot népfől-
kelő zászlóssá léptette elő.

Dicsérő elismerés egy főhadnagynak.
Fiuméből közlik nekünk, hogy zombori derék
főldink, Trischler Gyula főhadnagy a vasuti biz-
tosító osztág parancsnoka az Armeé Etappen
Oberkommando dicsérő elismerését kapta mű-
vészi kivitelű okmánnyal. Ő az első tiszt Fiu-
méban, ki ilyen kitüntetésben részesült.

**Az újvidéki ezred kitüntetett és elő-
léptetett tisztjei.** A király a következő ő.ik ez-
redbelieket tüntette ki: Ripper Frigyes tart. had-
nagy, az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálá-
táért a Signum Laudist, Reszely István őrmester
a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem
szalagján, Bischof Jakab, Franc József őrmeste-
re a nagy ezüst vitézségi érmét kapták, Haug
Mihály, Meder Dániel, Mutz Péter, Wekerle Jó-
zsef őrvezetők, Eckhard Fidelius, Helti Jakab,
Heger Miklós, Jovanov Jovó, Öster András gya-
logosok a vitézségi érem szalagján viselendő
bronz éremmel tüntettek ki. Hadnaggyokká léptek
elő a harcúterén levő következő zászlósok: Hor-
váth Károly, Gyurica András, Stefan Lajos,
Schroder József, Beleznay István, Heltai Viktor,
Imre Gábor, Kober Imre, Hoffmann Henrik,
Hajnal Antal, Lendvai Andor, Haringer Ferenc,
Bresslauer Arthur, Breuer Gyula, Krammer Ferenc,
Kosch Jenő, Sándor Frigyes, Wittmann Károly,
Berger Oszkár, Reich Aladár, Baján Miksa, Man-
naberg Simon, Fék Andor és Timár János.

**A vármegyei betétek ezidei elhelyezé-
sénél kikötötte a közgyűlés, hogy a kamat az**
Orsz. Magyar Bank mindenkori kamatlábjánál
1/20° kal alacsonyabb; de 50°-nál kisebb nem
lehet.

**Kucora község az elpusztított falva-
kért.** Kucorai levelezőnk írja: A muszka beförése
folytató elpusztult falvidéki falvak ujra építésére
a község képviselőtestülete 500 koronát szava-
zolt meg. Ugyanennyi fog remélhetőleg befolyjni
a megindított s még folyamatban levő gyűjtésből.

Halálozás. Özv. Patatich Pálné, sz. nagy-
abonyi Csiba Szirvnia a napokban 76 éves korá-
ban Vajszkán meghalt. Nagy részvéttel temel-
ték el.

**Dimitrijevits Sztávka, Dimitrijevits Szvetó-
zár szabadkai pör. kel. plébános** leánya 14 éves
korában meghalt. A közkedvelt leánykát nagy
részvétellel temették el.

Deby Ferenc szabadkai városi pénztáros a
napokban meghalt. Derék, ügybuzgó tisztviselője
volt a városnak.

Szabadságot városi orvosok. Szabadka
város közgyűlése dr. Havas Dezső és dr. Heisler
József tiszti orvosoknak megengedte egészségük
helyreállítására 3 havi szabadságot engedélyezett.

A Bácsstopolyai Takarékpénztár feb-
ruár 6 án tartja rendes évi közgyűlését.

Állír dr. Kovács Jenőről. A zentai
»Összetartás«, melyben egyidő óta sok alaptalan
hírt olvasunk, azt újságolja, hogy Budapest fő-
város közgyűlése dr. Kovács Jenő budapesti
városi főjegyzőjét, Bács-Bodrogvármegyei tiszteletbeli fő-
jegyzőjét árvaszéki ülnökké választotta meg.
Dr. Kovács már 16 év óta ügyvéd Budapesten,
mely idő alatt virágzóvá fejlesztette irodáját.
Mint a fővárosi közéletnek egyik számottevő
tényezője, bejutott a törvényhatósági bizottság-
ba és számos albizottságba. Ilyen körülmények
között könnyen megállapítható, hogy eszéjébe
se jutott arra az állásra pályázni, melyet neki
a zentai lap kegyesen ajánlkozott.

A szabadkai hősök temetője. Jablonka
községben, ahol véres csaták dultak, *tizenegy* sza-
badkai hős katona alussza örök álmát. Dr. Reisz-
baker Lajos a szabadkai városi közgyűlésen ke-
gyeletesen megokolásul azt indítványozta, hogy a
hősöket szállítsák haza, vagy pedig ott a teme-
tőben állítsanak nekik emlékkövet. A közgyűlés
a tanácsot bizta meg a hazafias ügy megfelelő
elintézésével.

**Birvolszky György irodájának gond-
nokja.** A budapesti ügyvédi kamara dr. Hajos
Kálmán budapesti ügyvédet rendelte ki a nemrég
elhunyt dr. Birvolszky György ügyvédi irodája
gondnokául.

Katonarvosok áthelyezése. dr. *Telegdy*
Nándor, ki eddig Székesfehérváron állomásozott,
a bajai tartalékkórházba, dr. Potor Sándor pedig
az ottani Vöröskereszt kórházba helyezték át.

Adomány. *Lebach* Gyula rogtaticai nagy-
birtokos 200 koronát adományozott a »sajtószál-
lás« céljaira.

Az újvidéki színházért három komoly
pályázó jelentkezett. *Erdélyi* Miklós nagyváradi,
Polgár Károly pozsonyi és *Füredi* Béla pécsi
színházgazdó.

Vojtha Antal szabadon. *Vojtha* Antal,
a hírhedt Haverda-pör egyik hőnösét a napok-
ban föltétlenül szabadon bocsátották.

A kulai polgári olvasóegylet e hó
16 án tartja rendes közgyűlését dr. *Ormay* Kál-
mán elnöklésével.

A megyebeli hírlapok köréből. Az
Apatinban megjelent »Bács Bodroger Zeitung«
című hírlap, a bácsmezei németnyelvű sajtó
egyik legelterjedtebb organuma a háború okozta
súlyos viszonyok miatt megszünt. Ezzel a lappal
immár a *tizenegyedik* bácskai újság szűnt meg
a háború alatt.

A vasutasok helyzetének javítására.
Szabadkáról jelentik: A szabadkai vonatkísérők,
munkások és nyugdíjasok szakszervezetének az elvi-
selhetetlen nagy drágaság, de különösen az elég-
telenül megállapított kenyérlégy miatt f hó 12-én
este 6 órakor a Vasuti Szövetség kerületi ott-
honában értekezletet tartanak. Az utazó vasuta-
sok, akik sokszor harminchat órán túl is távol
vannak a családi fűzhelytől, terhes szolgálatauk
miatt, különösen a téli időben, jobban kell, hogy
táplálkozzanak, mert tudva levő, hogy az utra
rendszerint csak hideg ételket vihetnek maguk-
kal, tehát kenyérszükségletük is nagyobb. Ugyan-
ez áll fenn a munkásokra is. Arra akarják tehát
kérni a kormányt, hogy szolgálati és életviszo-
nyaiknak megfelelő mennyiségben utaljon részükre
kenyeret, mert különben erejük fogytán terhes
szolgálataikat nem tudják ellátni.

A katymári polgári kaszinó december
hó 31-én tartotta 42-ik rendes közgyűlését,
melyben a tisztikar — mint levelezőnk írja —
következőképen alakította meg: elnök Weber
András, alelnök Puhl József, igazgató Török György,
pénztáros Kungl József, ellenőr Csepel Antal,
könyvtáros Hoffmann János. Választmányi rendes
tagok: Pahl Antal, Ringelsz András, Braun Tó-
biás, Krékty József, Elmer Antal, Stark György,
Ripp Antal, Schnobl Ferenc, Roth Mihály, Till
Péter. Választmányi pótagok: Till Imre, We-
ber János.

A Bács-Bodrogvármegyei Egyetemes
Naptár ezidén is a már megszokott ügyes
szerkesztésben jelent meg. Kár, hogy a személyi
adatokban sok a tévedés. De ez nem csökkenti
az értékét. A naptár, mely sok irányban újmuta-
tást nyújt, megéri a csekély 1 koronát. Kapható
a szerzőjénél, *Lévai* Aladárnál Óbecsén.

Gyilkosság Kőlpényben. Kőlpényben a
Driakov-téle szálláson Bordás Pál és ugyanily
nevű fia kissé ittas állapotban megtámadták Du-
bovszki János napszámost és addig ütötték, míg
a szerencsétlen ember lelkét ki nem adta. A gyil-
kosokat — mint levelezőnk írja — letartóztatták.

Utlevélek Bácsmezeiből. Az utlevél
kiállításának joga az 5473/1914. számú rendelet-
tel a belügyminiszter hatáskörébe utaltatván, e
téren az alispáni hivatal 1915. év folyamán is
csak közvetítő szerepet vitt. Beadott összesen
150 utlevél iránti kérelem. Ezek között a belügy-
miniszter kiadott összesen 52 utlevelet és pedig
29-et az Északamerikai Egyesült államokba, 14-et
Németországba, 5-öt Bulgáriába, 3-at Romániába,
és 1-et Orosz Lengyelországba szóló érvénnyel.
Kérelmében elutasított 6. Folyamodó kérelmét
visszavonta 5 és végül tárgyalás alatt áll ezidő-
szerint 87 kérelem.

KÖZGAZDASÁG.

**Katonaság kivezénylése erdei mun-
kákra.** A fatermeléshez fűződő nagy közigazga-
tási érdek és különösen a tüzfeszültséget kielé-
gítése céljából az erdei termékek szállításához,
feldolgozásához és a többi erdei munkákhoz 20
emberből álló munkáscsoportokat vezényelnek ki
14 napig terjedő időtartamra a katonai hatóságok.
A munkáscsoportokat a községeknek, az egyes-
birtokosoknak, illetőleg a fatermelőknek és vállá-
latoknak rendezésére bocsátják.

Eladó zsákmányolt vasvillák. A kisbéri
ménésbirtok igazgatóságánál az Oroszországban
zsákmányolt vasvillákból még mindég jelentékeny
készlet áll a gazdaközönség rendelkezésére. Nem
szükséges a gazdasági egyesület igénybevétele,

Ég a községi előjárások megrendelése is. A villák ára előzetesen beküldendő, a szállítási díjat a rendelő a vasuti állomáson fizeti.

Liszteltartás és lisztgondozás. A lisztellátás kérdéseinek megoldása és a lisztelfogyasztás akadálytalan lebonyolítása sok fejlődést okoz mostanában a hatóságoknak. A legcélszerűbb lisztmennyiség, gondallanságból romlásnak indul, érzékeny kárt jelent. A liszteltartásnál, de legkevésbé a búzalisztnél és a rozslisztnél rendkívüli gondot kell arra ügyelni, hogy a liszt ne legyen a zsákokba beleygőmőszőve. A liszt valóságos élő eledel, amelynek élető levegőre mulhatatlanul szüksége van. Eppen ezért a raktárakban liszttel felt zsákokat időnként ide oda rakosgatják, hogy azokat a levegő minden oldalukon átjárhassa. A hol a lisztet nem zsákokban, hanem kisebb-nagyobb készletekben felhalmozva, szabadon kitergetve tartják, ott annak a megforgatása lapátolgatása, éppen olyan nélkülözhetetlen dolog, mint a buza- és a rozskészletek szokásos szellőztetése és forgatása. Ott, ahol a zsákok és a liszt forgatgatását legalább havonta egyszer rendszeresen el nem végzik, a készletek csakhamar dohosossá válnak.

Lépfene Ujpalánkán. Ujpalánka községében az állatok közt lépfenejárványt állapítottak meg.

Rühkór. Rühkórt állapítottak meg Gomhoss, Bajmók, Bacordas, Ujpalánka, Kiszács, Ada, Csónoplya, Gádor és Szablya községekben.

Szerkesztői üzenetek.

U. M., 16. gy. e. tábori posta 71. Az utalvány szelvényén a 44. jelzésű tábori postát 71-re javították. A lapot tehát erre a címre irányítjuk.

Özv. L. A-né, Gráz, Lechgasse 28. Megkaptuk.

G. J., Palánka. Tévedésből történt. Ugyan, amint ön írja.

N. P. S., Jánoshalma. A netán beérkező felvilágosítást azonnal továbbítjuk.

Kucora. Minél gyakoribb tudósításait kérjük. Köszönet.

Levelező, Ujvidék. Melegen óhajtjuk, hogy az ok minél előbb megszűnjék. Tudósításait várjuk.

J. E., Bajsa. Indokait tisztelettel fogadjuk.

Gy. K., Zenta. Még nem volt rá eset. Lehetséges, hogy a mostani abnormis viszonyok közt változtatnak az eddigi gyakorlaton.

Dr. R. E., Szárca. 1916. július 1-ig.

Körtés. Köszönet. Egyéb értesítéseit is kérjük.

D. K., Boróc. Köszönet. A bejelentett értesítéseket várjuk.

Z. B., Boldva. Most csak a legsürgősebb ügyeket tárgyalják. Különben érdeklődni fogunk, hogy milyen stádiumban van az ügy.

Br. K. D., Topolya. E hó 11-ig nem jött róla hír.

B. H., Ujvidék. Özv. F. A-né temerini birtoka 3200 hold, F. P-ré 1650 hold. Az utóbbiak azonban Zomborban is van 1400 holdas birtoka, továbbá a Dunántul ujjában vett nagyobb birtoka. A részleteket pontosan nem állapíthatjuk meg.

G. J., Mélykut. Menjen be a bácsalmási főszolgabírói hivatalba; ott mindjárt megkapja.

S. K., Óbecse. Kleiner Lajos árvaszéki elnökhelyettes, főispáni titkárnál. Nála van nyilvántartásban.

Z. B., Titel. Most nem lehet. Márciusban talán.

W. D., Topolya. A Ferenc József-alapítvány kamaiból kapott az illető segélyt.

Dr. G. P., Óbecse. Köszönjük.

Hj. H. Gy., Hódság. Az államadósság pontos összegét csak a háboru után lehet megállapítani. Hiszen most napról napra növekszik. A második kérdésben jelzett összeg hat milliárd négyszáznegyvenkétezer négyszáznegyvenhárom millió.

A kiadásért felelős: **Pető Lajos.**

Ki tud róla?

Nagy Benedek 21 éves, a 23. gyalog ezred 2 század 3 szakaszában szolgál. Mult év március hó 28-án virágvasárnapján a karpáti harctéren eltűnt. Azóta életjeleit nem adott magáról. Némelyek szerint elesett, mások szerint fogóságba esett. Kérem az időközben haza került harcos bajtársait, ha valaki tud felőle, értesítse aggódó édesatyját.

Nagy (Pál) Sándor
községi bírót **Jánoshalmán.**

Irnok kerestetik.

A **dunabölkényi** jegyzői hivatalban az **adóügyi és kataszteri** teendőikben teljesen jártas egyén azonnali belépéssel alkalmazást nyer 5 kor.apidij mellett. Ajánlatok okmányolandók.

Ripsam Pál h. jegyző.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcso áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITATOTT 1876

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület Vezérképviselete közvetlenül méheszektől korlátlan mennyiségben vásárol mézet és ezidőszert magas árákat fizet. Akiknek eladó mézük van ajánlják azt mielőbb fel a **Vezérképviselotnek Budapest, IX. Boráros tér 6.** 10-6

Pallas lexicont megvelekre keresek. Cím a »Bácsmege« kiadóhivatalában (Budapest, Terézkörut 2) 3-3

A **Révai lexicon** eddig megjelent köteteit meg eszem. Cím a »Bácsmege« kiadóhivatalában tudható meg. 3-3

Burgonyát és babot keresek, mindegyikből 50-50 méterre az-ati, esetleg kevessebbet. Cím a »Bácsmege« kiadóhivatalában.

RÓZSAPAPRIKAT szegedit 5 K, rózsapaprikát szegedit II. 4 K, gulyaspaprikát 3 K 50 fillerért külföldi utárvétellel szállít — **BÓJA ISTVÁN SZEGED.** 17-20

Olcso pénzt 575-60% kamattal gyorsan közvetlenül f. Thalheimer Lajos bankbizományos, a torzsai Takarékpénztár titkára **Torzsán.**

Az egész vármegye tudja már, hogy **Soós Károly artézi fürdője Óbecsén**

az egészségesnek és a betegnek egyaránt **kincset ér.**

Udit, frissit, erősít! Az elpetyhüdt testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek! — A legjobb időbeosztás!

Közigazgatási díjnak kerestetik.

Palona község jegyzői irodájában egy gyakorlott, szorgalmas lehetőleg fiatalabb egyén mint **nadidijas, 1916. február 15-étől** kezdve napi 6 korona díj mellett felvétetik.

Sokacsz vagy szerb nyelvet némileg értők előnyben részesülnek.

Az állás hosszabb ideig lesz így betöltve.

Jelentkezni a községi jegyzőnél lehet akár személyesen akár írásban.

Községi előjáróság Palona.

Raab Károly
hangszerkészítő **ZOMBOR**

Telefon szám 237.

Ajánlja nagy **zongorarakartárát.**

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is.

Förster zongorák egyedüli raktára.

Burmann Sándor
UJVIDÉK.

Alapított 1895-ben.

Vizsgázott finom-puskamives hites szakértő.

— Telefon interurban 347. —

Kitüntetve az ujvidéki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsán felszerelt raktáramat **sportcikk- és fegyverekben**, valamint ismétlő pisztolyokban.

Halsporthoz minden cikk raktáron. Régi fegyvereket cserébe veszek.

Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes **töltények** — külföldiek is, — valamint puskaporok raktáron.

Árjegyzéseket kívánatra ingyen és bértmentve küldök.

